

“МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

**Неконсолидовани финансијски извјештаји
за период од девет мјесеци који се
завршава 30. септембра 2023. године**

САДРЖАЈ

Страна

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Неконсолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату	1
Неконсолидовани извјештај о финансијском положају	2
Неконсолидовани извјештај о промјенама у капиталу	3
Неконсолидовани извјештај о новчаним токовима	4
Напомене уз неконсолидоване финансијске извјештаје	5 - 51

**НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)**

	Напомене	Период који се завршава 30. септембра 2023.	Период који се завршава 30. септембра 2022.
Приходи од продаје робе и услуга	5	339,559,211	328,614,168
Остали пословни приходи	6	18,745,713	17,342,771
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	7	(31,261,974)	(38,917,530)
Трошкови запослених	8	(59,575,838)	(54,561,444)
Трошкови амортизације	12,13,14,19	(89,448,441)	(91,495,941)
Трошкови производних услуга	9	(65,784,870)	(66,411,663)
Остали пословни расходи	10	(20,744,121)	(20,541,554)
Финансијски приходи- каматоносни	11	594,260	452,018
Финансијски приходи- остали	11	285,105	167,702
Обезвређење финансијских средстава	23	(2,292,506)	(1,269,802)
Финансијски расходи	11	(13,046,327)	(6,578,771)
Добитак прије опорезивања		77,030,212	66,799,954
Порез на добитак	37 (a)	(7,703,021)	(6,679,995)
Нето добитак		69,327,191	60,119,959
Зарада по акцији:			
Основна и разријеђена зарада по акцији	39	0.1411	0.1223

Приложени неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су утврђени од стране менаџмента "Мтел" а.д. Бања Лука дана 31. октобра 2023. године.

Потписано у име Друштва:

др Јелена Триван
Генерални директор

М.П.

Дејан Јокић
Извршни директор за финансије

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових
неконсолидованих финансијских извјештаја

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
На дан 30. септембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)

	Напомене	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	12	107,805,735	113,319,368
Некретнине и опрема	13	640,003,535	632,049,064
Имовина узета у закуп	14	40,201,112	36,481,160
Улагања у зависна друштва	15	252,619,112	239,701,599
Улагања у придружена друштва	16	183,610,709	183,610,709
Дугорочна потраживања и кредити	17	1,037,842	1,471,819
Остала улагања	18	2,047	2,047
Дугорочна средства по основу стицања уговора са купцима	19	9,037,429	9,611,201
Одложена пореска средства	37 (в)	498,169	498,169
		1,234,815,690	1,216,745,136
Обртна имовина			
Залихе	20	13,927,964	11,748,611
Имовина намијењена продаји		-	786
Купци	21	106,685,789	83,167,974
Потраживања за преплаћени порез на добитак	37 (д)	-	681,488
Друга потраживања	22	4,945,536	4,556,889
Депозити и потраживања за кредите	24	2,042,678	1,232,688
Активна временска разграничења	25	19,452,545	18,567,609
Готовина и готовински еквиваленти	26	18,997,815	19,548,771
		166,052,327	139,504,816
Укупна актива		1,400,868,017	1,356,249,952
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	27	491,383,755	491,383,755
Законске резерве	27	49,141,766	49,141,766
Ревалоризационе резерве - актуарски губици		(18,036)	(18,036)
Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	27	97,791,500	97,791,500
Нераспоређени добитак		111,910,846	42,583,655
		750,209,831	680,882,640
Дугорочне обавезе и резервисања			
Кредити и остале дугорочне обавезе	28	164,265,098	197,270,739
Обавезе за имовину узету у закуп	30	31,011,615	26,304,476
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	29	22,880,433	30,737,198
Разграничени приходи	31	3,092	12,367
Бенефиције за запослене	32	5,609,927	6,045,386
Резервисања	33	415,068	49,106
Одложене пореске обавезе	37 (г)	6,980,812	6,980,812
		231,166,045	267,400,084
Краткорочне обавезе			
Кредити и остале краткорочне обавезе	28	75,426,381	65,431,927
Обавезе за имовину узету у закуп	30	10,962,927	11,798,910
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	29	27,951,555	25,159,412
Добављачи	34	139,354,000	146,576,471
Пасивна временска разграничења	35	35,109,041	34,249,728
Бенефиције за запослене	32	795,027	795,027
Резервисања		2,905,906	2,905,906
Разграничени приходи	31	12,367	12,367
Обавезе за дивиденду	39	93,239,662	109,012,126
Обавезе за порез на добитак	37 (д)	3,197,250	-
Остале обавезе	36	30,538,025	12,025,354
		419,492,141	407,967,228
Укупна пасива		1,400,868,017	1,356,249,952

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових неконсолидованих финансијских извјештаја.

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)

	Акцијски капитал	Законске резерве	Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	Ревалоризационе резерве - актуарски (губици)/добити	Нераспоређени добитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	491,383,755	49,141,766	97,791,500	(20,354)	45,106,862	683,403,529
Нето добитак за период од 1. јануара до 30. септембра 2022. године	-	-	-	-	60,119,959	60,119,959
Укупни остали резултат за период од 1. јануара до 30. септембра 2022. године	-	-	-	-	-	-
<i>Укупни резултат за период</i>	-	-	-	-	60,119,959	60,119,959
Расподјела добитка:						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(45,106,862)	(45,106,862)
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	-	-
Стање, 30. септембар 2022. године	491,383,755	49,141,766	97,791,500	(20,354)	60,119,959	698,416,626
Нето добитак за период од 1. октобра до 31. децембра 2022. године	-	-	-	-	22,149,078	22,149,078
Укупни остали резултат за период од 1. октобра до 31. децембра 2022. године	-	-	-	2,318	-	2,318
<i>Укупни резултат за период</i>	-	-	-	2,318	22,149,078	22,151,396
Расподјела добитка:						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	-	-
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	(39,685,382)	(39,685,382)
Стање, 31. децембар 2022. године	491,383,755	49,141,766	97,791,500	(18,036)	42,583,655	680,882,640
Нето добитак за период од 1. јануара до 30. септембра 2023. године	-	-	-	-	69,327,191	69,327,191
Укупни остали резултат за период од 1. јануара до 30. септембра 2023. године	-	-	-	-	-	-
<i>Укупни резултат за период</i>	-	-	-	-	69,327,191	69,327,191
Расподјела добитка (Напомена 39)						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	-	-
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	-	-
Стање, 30. септембар 2023. године	491,383,755	49,141,766	97,791,500	(18,036)	111,910,846	750,209,831

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових неконсолидованих финансијских извјештаја.

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)

	Период који се завршава 30. септембра 2023.	Период који се завршава 30. септембра 2022.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	317,323,391	313,119,009
Остали приливи из редовног пословања	1,496,206	1,967,952
Одливи за набавке материјала, горива, енергије и друге трошкове	(90,455,722)	(87,434,849)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(61,196,249)	(54,957,436)
Одливи по основу камата	(11,625,674)	(4,661,368)
Одливи по основу пореза из резултата	(3,426,150)	(6,383,436)
Одливи по основу осталих дажбина	(11,289,248)	(12,038,079)
Нето прилив готовине из пословних активности	140,826,554	149,611,793
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Набавке некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(68,990,839)	(41,532,437)
Прилив по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалних улагања	173,592	354,701
Приливи од камата	587,634	448,830
Приливи/(Одливи) од краткорочних финансијских пласмана	(1,000,000)	1,130,358
Одливи по основу куповине акција и удјела	(10,000)	(4,107,243)
Приливи од дивиденди	-	1,600,000
Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	626,833	311,478
Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања	(68,612,780)	(41,794,313)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	-	176,024,701
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(48,060,140)	(248,589,347)
Одливи по основу плаћања обавезе за закуп	(8,949,222)	(9,191,832)
Одливи за дивиденде и привремене дивиденде акционарима	(15,755,368)	(22,814,276)
Нето одлив готовине из активности финансирања	(72,764,730)	(104,570,754)
Нето повећање/(смањење) готовине и готовинских еквивалената	(550,956)	3,246,726
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	19,548,771	16,162,587
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода	18,997,815	19,409,313

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових
неконсолидованих финансијских извјештаја

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Друштво “Мтел” а.д. (у даљем тексту: “Друштво”) са сједиштем у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина, налази се на адреси Вука Караџића 2. Пуни пословни назив Друштва је “Телекомуникације Републике Српске” а.д. Бања Лука, а Друштво се у свом пословању користи са додатна два скраћена пословна имена – “Мтел” а.д. Бања Лука и “Телеком Српске” а.д. Бања Лука.

Већински власник Друштва је Предузеће за телекомуникације “Телеком Србија” а.д. Београд, Србија, које посједује 65.01% акција Друштва.

На дан 30. септембра 2023. године, Друштво је у свом власништву имало улоге у зависна Друштва према следећој структури:

ЗАВИСНА ДРУШТВА	Удио	
<i>Logosoft</i> д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>Блицнет</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>Финанц</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>Sky Towers Infrastructure</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>TRION TEL</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво

Рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци, дана 12. септембра 2022. године, у регистар пословних субјеката овог суда се уписује статусна промјена спајање уз припајање друштва *Елта Кабел* д.о.о. Добој и друштва *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина друштву стицаоцу *Блицнет* д.о.о. Бања Лука. Друштво стицалац *Блицнет* д.о.о. Бања Лука наставља да обавља све дјелатности које је обављало до дана припајања, као и дјелатности које су обављала друштва која су припојена.

Друштво је основало ново привредно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. са сједиштем у Бањој Луци. Дана 16. маја 2023. године, на основу рјешења Окружног привредног суда у Бањој Луци, привредно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је уписано у регистар пословних субјеката овог суда. Зависно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је регистровано за обављање дјелатности бежичне телекомуникације.

Уговор о купопродаји *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука закључен је дана 17. јула 2023. године. Дана 27. јула закључен је Уговор о преносу 100% удјела власништва у друштву који представља основ за упис промјене удјела власништва у регистар пословних субјеката друштва *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука, чиме је Мтел а.д. Бања Лука постао власник 100% удјела власништва у друштву *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука.

На дан 30. септембра 2023. године, Друштво је у свом власништву имало улоге у придружена Друштва према следећој структури:

ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА	Удио	
<i>МТЕЛ</i> д.о.о. Подгорица, Црна Гора	49%	Друштво
	51%	Телеком Србија а.д. Београд
<i>МТЕЛ Global</i> д.о.о. Београд, Србија	41%	Друштво
	59%	Телеком Србија а.д. Београд

На дан 30. септембра 2023. године, Друштво је имало 2,028 запослених (31. децембра 2022. године: 2,064 запослена).

Основна дјелатност Друштва је пружање јавних телекомуникационих услуга, од којих је најзначајнија јавна телефонска услуга у фиксној и мобилној телекомуникацијској мрежи. Поред тога, Друштво нуди и остале телекомуникационе услуге које укључују услуге приступа интеренту, услуге закупа водова, услуге приступа мрежи за пренос података (мобилни интернет) и услуге преноса сигнала у сврху дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга (сателитска телевизија, IPTV, услуге с додатом вриједности). Друштво такође пружа услуге и у области закупа, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре.

На дан 30. септембра 2023. године, Друштво је обезбјеђивало телекомуникационе услуге за укупно 1,721,809 корисника (31. децембра 2022. године: 1,777,848 корисника).

Органи Друштва су: Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Генерални директор, Одбор за ревизију и интерни ревизор.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

Генерални директор Друштва на дан 30. септембра 2023. године је др Јелена Триван.

Чланови Управног одбора на дан састављања ових неконсолидованих финансијских извјештаја су:

Владимир Лучић
Данијела Малетић
Дејан Царевић
Славко Митровић
Драшко Марковић
Бранко Маловић
Ненад Томовић

Чланови Извршног одбора на дан састављања ових неконсолидованих финансијских извјештаја су:

др Јелена Триван
Дејан Јокић
Милан Алексијевић
Милосав Парезановић
Никола Таџић

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају неконсолидоване финансијске извјештаје Друштва и састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

2.2. Основе вредновања

Неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених финансијских инструмената, финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупан резултат, који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена кориштењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су састављени по начелу сталности пословања (*going concern* концепт), које подразумијева да ће Друштво наставити да послује у догледној будућности. Друштво улаже напоре да задржи и унаприједи тржишну позицију путем конвергентних и мултимедијалних услуга, ICT услуга, уређаја и опреме, модернизације мреже, као и ширењем на тржишту.

Друштво континуирано послује са нето добитком, детаљно прати ликвидност, доспијеће обавеза као и наплату потраживања. Друштво остварује новчане приливе из пословних активности, а има на располагању и екстерне изворе финансирања. Менаџмент Друштва сматра да ће средства из екстерних извора финансирања заједно са очекиваним приливима из пословних активности бити довољна да Друштво испуни своје уговорне обавезе у 2023. години.

Као што је објелодањено у *Напоменама 1 и 16* уз ове неконсолидоване финансијске извјештаје, Друштво "Мтел" а.д. Бања Лука има улог у придруженом друштву "Мтел" д.о.о. Подгорица (Црна Гора) у којем посједује 49% удјела наведеног друштва и улог у друштву *MTEL Global* д.о.о. Београд, (Република Србија) у којем посједује 41% удјела, у којима има значајан утицај, односно моћ учествовања у одлучивању придружених ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али не постоји контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

**НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**
**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ
ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**
2.2. Основе вредновања (Наставак)

Улагања у придружена друштва у овим неконсолидованим финансијским извјештајима исказана су по набавној вриједности, умањеној за евентуално обезвређење. Сагласно Међународном стандарду финансијског извјештавања (МСФИ) 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", Друштво саставља и издаје своје консолидоване финансијске извјештаје за период који се завршава 30. септембра 2023. године, састављене у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, у којима се улози у придружене ентитете вреднују методом удјела.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним неконсолидованим финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ) које представљају функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ

Сљедећи нови стандарди, измјене постојећих стандарда, интерпретације издате од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и интерпретације издате од стране Комитета за међународне интерпретације финансијског извјештавања ("IFRIC"), су ступиле на снагу током текућег финансијског периода:

	<i>На снази на дан или након</i>
<i>Нови стандарди и измјене постојећих стандарда на снази у текућем финансијском периоду</i>	
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуне класификација обавеза	1. јануара 2023.
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Објелодањивање рачуноводствених политика - Допуне	1. јануара 2023.
МРС 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке“ – Допуна дефиниције рачуноводствених процјена	1. јануара 2023.
МРС 12 „Порези на добит“ – Одложени порез повезан са средствима и обавезама насталим из појединачне трансакције	1. јануара 2023.
МСФИ 17 “Уговори о осигурању” - Допуне	1. јануара 2023.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи нови стандарди, измјене постојећих стандарда и нова тумачења постојећих стандарда, су издати, али нису постали ефективни:

	<i>На снази на дан или након</i>
<i>Нови стандарди и измјене постојећих стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени</i>	
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуна класификација дугорочних и краткорочних обавеза	1. јануара 2024.
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуна краткорочне обавезе и ковенанте	1. јануара 2024.
МРС 7 „Извјештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Објелодањивања“ – Допуне аранжмани финансирања од стране добављача	1. јануара 2024.
МСФИ 16 „Лизинг“ – Допуна обавезе по основу најма у трансакцијама продаје и повратног лизинга	1. јануара 2024.

Менаџмент Друштва је изабрао да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачења прије него што они ступе на снагу.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Признавање прихода

Друштво признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Друштво очекује да реализује под датим тржишним условима.

Друштво врши процјене које утичу на утврђивање висине и временског распореда признавања прихода од уговора са купцима што укључује утврђивање момента испуњавања обавеза извршења као одређивање трансакционе цијене која је алоцирана на исте. За обавезе извршења које Друштво испуњава током времена користи се метода излаза заснована на протеклом времену и приход се признаје пропорционално на мјесечном нивоу, јер је трансакциона цијена, која је алоцирана на те услуге, призната у времену иницијалне продајне трансакције и реализована у току периода извршења услуге (до двије године до када су услуге наручене заједно са робом). За обавезе извршења које Друштво испуњава у одређеном тренутку, приход се признаје једнократно, у моменту извршења обавезе, када је роба испоручена и услуге пружене.

Код уговора који су у складу са захтјевима МСФИ 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације. Друштво има право да захтијева од купца онај износ који директно одговара вриједности услуге пружене у уговореном периоду у којем је Друштво фактурисало одређени износ за пружену услугу. Приходе од продаје највећим дијелом чине приходи од говорног саобраћаја у оквиру телефонске услуге у фиксној и мобилној мрежи, мјесечне претплате обрачунате за кориштење услуга (услуга приступа интернету, телефонска услуга у фиксној и мобилној мрежи, интегрисане услуге), приходи од продаје везаних услуга, интерконекије и осталих сличних услуга.

3.1.1. Приходи од услуга фиксне мреже

Приходи од телефонског саобраћаја (фиксна мрежа) се обрачунавају по оствареном саобраћају. Приходи остварени од мјесечних претплата за пружену телефонску услугу у фиксној мрежи се фактуришу мјесечно за протекли мјесец. Приходи од укључивања нових претплатника телефонских услуга у фиксној мрежи представљају приходе по основу фактурисане надокнаде за укључење нових претплатника. Приходи од нових прикључака се евидентирају у периоду у коме је корисник прикључен.

Приходи од интерконекије са домаћим операторима остварују се приступом мрежи, којим се успоставља физичко и логичко повезивање телекомуникационих мрежа како би се корисницима услуга, прикљученим на различите мреже, омогућила директна и индиректна комуникација. Приходи и расходи остварени по основу интерконекије исказују се у бруто износима.

Приход од услуга преноса сигнала у сврху дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга представља приход који је остварен од мјесечних претплата за пружање услуге сателитске телевизије и IPTV услуге, од прикључака наведених услуга као и од осталих додатних услуга.

3.1.2. Приходи од услуга мобилне мреже

Приходи од мобилних телекомуникационих услуга се углавном односе на приходе остварене од кориштења телефонске услуге у мобилној мрежи (говорни саобраћај, SMS поруке) и услуге преноса података (мобилни интернет), које могу да буду са *prepaid* или *postpaid* начином плаћања, као и на приходе од прикључака и приходе од додатних услуга.

Приходи од услуга телефонског саобраћаја се признају на основу оствареног саобраћаја. Нефактурисани, а остварени приход од услуга мобилне мреже који је остварен у периоду од тренутка фактурисања до краја периода се обрачунава, а неостварени приход до истека обрачунског периода се разграничава.

Приход од пружених *prepaid* услуга се признаје у моменту продаје *prepaid* допуна, а на крају обрачунског периода исти се разграничава за износ нереализованих прихода. Ови приходи се, на основу кориштених услуга, разграничавају током периода у којем се пружа услуга. Допуне којима је истекао временски период права кориштења, се признају као приход по истеку датума кориштења.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.1. Приходи (Наставак)

3.1.3. Приходи од интегрисаних услуга

Приход од интегрисаних услуга представља приход од интегрисане понуде услуга фиксне телефоније, мобилне телефоније, услуга приступа интернету путем фиксне и/или мобилне мреже, IPTV услуге и услуга сателитске телевизије, које су организоване у одговарајуће пакете услуга који садрже од двије до четири наведене телекомуникационе услуге.

3.1.4. Приходи од услуга приступа интернету

Приход од услуге приступа интернету укључује приход од услуга давања приступа интернету путем фиксне мреже која се реализује кроз приступну мрежу путем технологија ADSL, VDSL или GPON и приход од директног приступа интернету који се остварује обезбјеђивањем линка корисницима за приступ интернету за одређене брзине, уз посебан опсег јавних IP адреса, DNS *hosting* домена са или без регистрације интернет домена и техничком подршком.

3.1.5. Приходи од продаје везаних услуга

Приходи од продаје пакета хардвера у склопу коришћења јавне телекомуникационе услуге приказани су у оквиру ставке приходи од продаје везаних услуга, и признају се у моменту продаје, односно уручења пакета хардвера кориснику услуге и када су сви припадајући трошкови признати у извјештају о добитку и губитку.

Уколико се ради о уговору са више елемената, укупна цијена трансакције се алоцира на индивидуалне обавезе извршења. Као резултат тога приход од испоручених хардвера признаје се по пропорционалној вриједности трансакционе цијене као ставка прихода од продаје везаних услуга. Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Друштво очекује да реализује под датим тржишним условима.

3.1.6. Приходи и расходи од услуга међународног обрачуна

Приходи/расходи од јавне телефонске услуга у фиксној и мобилној телекомуникационој мрежи остварени у међународном телефонском саобраћају признају се на бази оствареног саобраћаја обрачунатог по уговореној тарифи иностраног оператора преко чије мреже се саобраћај реализује.

Друштво је закључило споразуме за међународни саобраћај у фиксној и мобилној мрежи. Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из ових споразума су приказани у пратећим финансијским извјештајима и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Друштво успоставило директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја.

Друштво признаје приход (потраживања) само када се он може утврдити са поузданом сигурношћу. Ако постоје докази да неки расход (обавеза) може настати, врши се резервисање на терет трошкова, у случају да је могуће извршити процјену. Тамо гдје није могуће процијенити износ неке обавезе врши се одговарајуће објелодањивање.

Приходи од роминга и трошкови роминга према иностраним операторима се исказују у вриједностима добијеним од клириншке куће. Приходи и трошкови роминга признају се у бруто износу, на бази оствареног саобраћаја у току периода.

3.1.7. Остали приходи

Остали приходи обухватају приходе од осталих телекомуникационих услуга као што су изнајмљивање телефонских капацитета – водова, листинг позива, услуге говорне поште и сл., те приходе од активирања интерних учинака који се односе на трошкове зарада запослених који раде на изградњи мреже, као и на капиталним инвестиционим пројектима. Наведени приходи евидентирају се у периоду у коме су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Закупи

Друштво као закупопримац

Закупопримац на почетку уговора процјењује да ли он представља уговор о закупу, односно да ли садржи елементе закупа. Уговор је уговор о закупу, односно садржи елементе закупа уколико се њиме уступа право контроле над кориштењем одређене имовине током датог периода у замјену за накнаду.

Друштво у складу са МСФИ 16 признаје имовину узету у закуп и садашњу вриједност обавезе по уговору о закупу узимајући у обзир уговорена плаћања, период трајања закупа и дисконтну стопу. Почетно мјерење имовине узете у закуп врши се према трошку укључујући износ почетно мјерене обавезе за имовину узету у закуп, све почетне директне трошкове, те процијењене трошкове демонтаже, обнављања локације или враћања имовине у првобитно стање, осим ако су такви трошкови нематеријални.

Приликом процјене периода трајања закупа узима се у обзир период без могућности отказивања, опциони период за продужетак закупа, те вјероватноћа да ће Друштво користити или неће користити ову опцију.

Обавеза за имовину узету у закуп мјери се по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања. Ова плаћања се дисконтују по каматној стопи садржаној у закупу, односно по инкременталној каматној стопи задуживања.

Краткорочни закуп је закуп који на датум почетка закупа има раздобље закупа од највише 12 мјесеци и који не садржи могућност куповине предметне имовине. Сва плаћања повезана са оваквим закупом се признају као трошак на праволинијској основи током трајања закупа (*Напомена 9*).

Друштво као закуподавац

Закуподавац сваки свој закуп класификује као пословни или као финансијски закуп. Закуп се класификује као финансијски ако се њим преносе суштински сви ризици и користи повезани са власништвом над предметном имовином, док се код пословног закупа не преносе суштински сви ризици и користи повезани с власништвом над датом имовином.

Друштво плаћања по основу пословног закупа признаје као приход на праволинијској основи током трајања закупа. Почетни директни трошкови настали у вези са добијањем пословног закупа додају се књиговодственој вриједности предметне имовине и признају се као расход током трајања закупа на истој основи као и приход од закупа.

3.3. Стране валуте

Монетарна имовина и обавезе, деноминоване у страним валутама су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају.

Немонетарне ставке мјерене по историјском трошку у страниј валути превод се кориштењем курса на датум трансакције. Немонетарне ставке које се одмјеравају по фер вриједности у страниј валути превод се кориштењем курса на датум када је фер вриједност одређена.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званично важећем курсу на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике евидентирају се у корист или на терет извјештаја о добитку и губитку у оквиру финансијских прихода, односно финансијских расхода (*Напомена 11*).

3.4. Порез на добитак

Порез на добитак обухвата текући порез на добитак и одложене порезе на добитак. Текући и одложени порез на добитак се признају у извјештају о добитку и губитку, осим ако нису настали из пословних комбинација или ставки признатих директно у капиталу, односно у осталом укупном резултату.

**НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.4. Порез на добитак (Наставак)

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Одложени порез на добитак се обрачунава кориштењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности.

Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак за који се очекује да ће бити примијењен приликом укидања привремених разлика.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Модел за обрачун расхода амортизације у пореском билансу односи се на формирање четири групе сталних средстава, са одговарајућим амортизационим стопама, при чему је прописан појединачан и групни обрачун расхода амортизације.

Прописане пореске стопе амортизације дате су у прегледу како слиједи:

	<i>Стопа која се признаје у пореском билансу (%)</i>
<i>Појединачни обрачун амортизације - пропорционална метода</i>	
Непокретности и постројења	3%
Нематеријална средства, осим софтвера	10%
<i>Групни обрачун амортизације - дегресивна метода</i>	
Компјутери, информациони системи, софтвери и сервери	40%
Опрема и остала средства	20%

Опорезива привремена разлика настала као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове пореске основице, признаје се као одложена пореска обавеза када је пореска амортизација убрзана, односно одложено пореско средство ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације.

3.5. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се састоји од телекомуникационих лиценци, софтвера и осталих лиценци.

Телекомуникационе лиценце, купљени софтвери и остале лиценце су исказани по набавној вриједности, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Телекомуникационе лиценце се амортизују равномјерно током вијека коришћења лиценци, а у складу са МРС 38 "Нематеријална улагања".

**НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.6. Некретнине и опрема

Некретнине и опрема су исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по факури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Набавна вриједност изграђених некретнина и опреме је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Добици или губици који се јављају приликом расхоровања или продаје некретнина и опреме, исказују се у извјештају о добитку и губитку као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се евидентирају на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.7. Дугорочна средства по основу стицања уговора са купцима

Дугорочна средства по основу стицања уговора са купцима произилазе из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем.

3.8. Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина и опреме. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Друштва доставља сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору Друштва на усвајање.

Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност нематеријалних улагања, некретнина и опреме умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

Примјењене стопе амортизације за поједине групе некретнина, опреме и нематеријалних улагања у периоду од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године су слједеће:

	Стопа амортизације (%)
Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	6.67%
Лиценце и апликативни софтвери	6.67% - 20%
Грађевински објекти	1% - 12.50%
Антенски стубови	1% - 3.33%
Дистрибутивна канализација и мрежа	1%
Комутациони системи и сервисне платформе	5% - 33.33%
Транспортна мрежа	5% - 25%
Бежична приступна мрежа	6.67% - 20%
Опрема у приступној мрежи и терминална опрема	1% - 25%
Рачунарска опрема	6.67% - 25%
Канцеларијска и остала опрема	6.67% - 20%

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.9. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њена књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању. Менаџмент мора уложити напоре да прода таква средства, а очекује се да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације.

Стална имовина или групе за отуђење класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

3.10. Умањење вриједности нефинансијске имовине

На сваки датум извјештаја о финансијском положају, Друштво преиспитује књиговодствене износе својих нефинансијских средстава (осим залиха и одложених пореских средстава) да би се утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака усљед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процјењује надокнадиви износ јединице која генерише готовину, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност средства (или његове јединице која генерише готовину) је фер вриједност умањена за трошкове продаје или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Уколико је процијењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише готовину) нижи од књиговодствене вриједности, књиговодствена вриједност средства (или јединице која генерише готовину) се умањује до надокнадивог износа, а импаритетни губитак се признаје као расход периода.

На сваки дан извјештавања врши се преиспитивање да ли постоје назнаке да су претходно признати импаритетни губици умањени или више не постоје. Импаритетни губитак се поништава уколико постоји промјена у процијењеном надокнадивом износу.

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише готовину) повећава се до ревидованог процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише готовину) усљед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход.

На дан 30. септембра 2023. године, на основу процјене менаџмента Друштва, не постоје индикације да је вриједност сталне имовине обезвријеђена.

3.11. Улагања у зависна друштва

Улагања у зависна друштва вреднују се по набавној вриједности, умањеној за евентуално обезврјеђење.

У складу са одредбама МСФИ 10 *“Консолидовани финансијски извјештаји”*, контрола зависних друштава од стране Друштва се постиже уколико Друштво:

- 1) има моћ управљања над субјектом;
- 2) је изложено, или има права, на промјењиве приносе од свог учешћа у субјекту, и
- 3) има могућности кориштења своје моћи управљања субјектом да би се утицало на висину својих приноса.

Друштво врши поновну анализу да ли заиста контролише зависна друштва уколико дође до одређених чињеница и околности које дају назнаку да је било који од претходна три елемента контроле промијењен.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.11. Улагања у зависна друштва (Наставак)

Када Друштво има мање од потребне просте већине гласачких права, Друштво може да има контролу над зависним друштвом уколико су та гласачка права довољна да дају практичну могућност Друштву да једнострано усмјерава пословне активности зависног друштва.

3.12. Улагања у придружена друштва

Придружено друштво је друштво у којем Друштво има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у одлучивању придруженог ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али није контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

Улагања у придружена друштва у овим неконсолидованим финансијским извјештајима исказана су по набавној вриједности, умањеној за евентуално обезвређење.

3.13. Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената врши се на основу процјене њиховог садржаја при првом признавању на:

- 1) финансијску имовину,
- 2) финансијске обавезе, или
- 3) власничке инструменте.

Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје када Друштво постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента.

Почетно признавање финансијске имовине врши се према њеној фер вриједности. Трошкови трансакције директно приписиви стицању, се укључују у почетно процјењивање цјелокупне финансијске имовине, осим у случају када се ради о финансијској имовини која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха. Изузетно од наведеног, почетно признавање потраживања од купаца која немају значајну финансијску компоненту, се врши према њиховој трансакционој цијени.

Након почетног признавања, финансијска имовина се мјери по:

- 1) амортизованом трошку
- 2) фер вриједности кроз остали укупни резултат, и
- 3) фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорени новчани токови и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе.

Ефективна каматна стопа израчунава се на основу процјене токова готовине, не укључујући очекиване кредитне губитке. Једном обрачуната приликом иницијалног признавања, ефективна каматна стопа се користи приликом наредних обрачуна прихода од камата (заснована на бруто књиговодственој вриједности или амортизованом трошку, а у зависности од нивоа умањења имовине). Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално. Вриједност финансијске имовине се умањује путем исправке вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.13. Финансијски инструменти (Наставак)

Финансијска имовина (Наставак)

Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

При почетном признавању субјект може неопозиво одлучити да у осталом укупном резултату презентује накнадне промјене фер вриједности улагања у власнички инструмент, а да притом није ријеч о улагању које се држи ради трговања нити о непредвиђеним износима које је купац признао у оквиру пословних комбинација, на које се примјењује МСФИ 3.

Та одлука доноси се за сваки појединачни инструмент (односно акцију). Износи признати у осталом укупном резултату не смију се накнадно преносити у рачун добити и губитка. Међутим, субјект може преносити кумулативну добит или губитак унутар власничког капитала. Дивиденде на таква улагања признају се у рачуну добити и губитка у складу са МСФИ 9, осим ако је јасно да дивиденда представља поврат дијела трошкова улагања.

Финансијска имовина престаје да се признаје када је измирена, поништена, истекла, отписана или пренесена. Преноси се признају као престанак признавања уколико су сви битни ризици и користи пренесени, уколико нису пренесени, имовина наставља да се признаје.

Уколико ризици и користи нису пренесени или задржани, имовина се не признаје уколико контрола над имовином није пренесена.

Накнадно реализовани или наплаћени финансијски пласмани, дати аванси и потраживања признају се као приход текућег обрачунског периода.

Финансијска имовина се мјери по фер вриједности кроз биланс успеха само ако финансијска имовина није мјерена по амортизованом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Финансијске обавезе се признају када Друштво постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијских обавеза врши се према њиховој фер вриједности.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање свих финансијских обавеза, осим у случају када се ради о финансијским обавезама које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успеха.

Финансијске обавезе се накнадно исказују по амортизованој вриједности примјеном ефективне каматне стопе, осим финансијских обавеза које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успеха по почетном признавању, непредвиђених накнада које је признао стицалац у пословној комбинацији или финансијске обавезе које се држе ради трговања.

Камата на финансијске обавезе је евидентирана са интересом обрачунатим кориштењем метода ефективне каматне стопе за посматрани период, и она се односи и представљена је са осталим текућим обавезама. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.14. Залихе

Залихе се евидентирају по набавној вриједности или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је вриједност нижа. Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Вриједност залиха укључује вриједност по факури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписују 100% приликом издавања у употребу. Вриједност залиха се утврђује на основу метода просјечне набавне цијене.

Залихе материјала за везане услуге се највећим дијелом односе на хардвере набављене за продају купцима у оквиру посебних продајних пакета.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.15. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Друштва, одређени дисконтовањем будућих новчаних токова који одражавају тренутно стање на тржишту и специфичних ризика који се односе на дату обавезу.

3.16. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца евидентирају се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнине у висини три посљедње мјесечне нето плате остварене од стране запосленог. Поред тога, Друштво је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини између пола и једне и по просјечне мјесечне плате Друштва.

На основу МРС 19 “Накнаде запосленима” захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

в) Обавезе по основу бонуса запосленима (варијабилни дио плате)

На основу одлуке Генералног директора Друштва, утврђује се основица и начин обрачуна бонуса запосленима, као варијабилни дио плате. Бонус се остварује на основу реализованог учинка, праћеног на кварталном или годишњем нивоу и евидентира се као трошак личних примања и резервисање по наведеном основу у тренутку процјене да ће запослени остварити право на наведени бонус.

3.17. Извјештавање у сегменту

Друштво примјењује МСФИ 8 “Оперативни сегменти” који захтијева идентификовање оперативних сегмената на бази интерних извјештаја о компонентама Друштва који се редовно прегледају од стране руководиоца надлежних за доношење кључних одлука, а у циљу алокације адекватних ресурса наведеним сегментима, као и анализе њихових резултата. Информације о сегментима су анализиране на бази врста услуга које пружају оперативни дијелови Друштва (*Напомена 42*).

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација неконсолидованих финансијских извјештаја захтијева од менаџмента кориштење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања неконсолидованих финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања неконсолидованих финансијских извјештаја. Будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, које носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години, представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалне имовине

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Друштва доставља, сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору Друштва на усвајање.

Услед значајности сталних средстава у укупној активи Друштва, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Друштва, као и на резултате његовог пословања. На примјер, уколико би Друштво скратило, односно продужило просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би у периоду од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године резултовало у додатном, односно мањем трошку амортизације за 8,944,844 Конвертибилне марке (упоредни податак у 2022. години 9,149,594 Конвертибилне марке).

Исправка вриједности потраживања

Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака (*Напомене 21, 22 и 23*).

Резервисања

Генерално, резервисања су у значајној мјери подложна процјенама. Друштво процјењује вјероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја, и уколико је вјероватноћа већа од 50%, Друштво врши резервисање износа који је потребан да се измири обавеза. Иако Друштво поштује начело опрезности приликом процјене, с обзиром да постоји велика доза неизвјесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процјена (*Напомена 33*).

Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја

Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из потписаних споразума са ино операторима су приказани у приложеним финансијским извјештајима, и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Друштво успоставило директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја (*Напомене 25 и 35*). Менаџмент сматра да су интерни обрачуни оствареног саобраћаја адекватни, и да одражавају стварно остварени међународни саобраћај у одговарајућем периоду.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (Наставак)
Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности.

У Републици Српској и Босни и Херцеговини не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Уколико као доказ за фер вриједност није расположива котирана цијена на активном тржишту за исту имовину или обавезу користи се вриједност заснована на техникама процјене које користе податке са доступних тржишта.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ И УСЛУГА
У Конвертибилним маркама
Период која се завршава
30. септембра

	2023.	2022.
Приходи од продаје у земљи:		
Приходи од услуга фиксне мреже	35,899,409	36,140,946
Приходи од услуга мобилне мреже	155,228,985	149,792,454
Приходи од интегрисаних услуга	74,048,394	66,660,053
Приходи од услуга приступа интернету	21,258,951	19,279,332
Приходи од продаје везаних услуга	21,841,602	26,554,110
Приходи од продаје робе	812,784	810,133
Приходи од ICT и осталих услуга	7,838,448	7,350,566
Укупно приходи од продаје у земљи	316,928,573	306,587,594
Приходи од услуга међународног обрачуна	21,963,808	21,100,159
Приходи од продаје лиценци, робе, ICT и осталих услуга	666,830	926,415
Укупно приходи од продаје у иностранству	22,630,638	22,026,574
Укупно приходи од продаје робе и услуга	339,559,211	328,614,168

Приходи од продаје у иностранству највећим дијелом се односе на приходе остварене у Републици Србији.

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ
У Конвертибилним маркама
Период која се завршава
30. септембра

	2023.	2022.
Приходи од закупнина	2,353,730	2,480,120
Приходи од укидања разграниченог прихода донације - (Напомена 31)	9,275	9,275
Остали приходи	16,382,708	14,853,376
Укупно остали приходи	18,745,713	17,342,771

Остали приходи највећим дијелом се односе на приходе од активирања интерних учинака по основу трошкова запослених који раде на изградњи мреже, као и на капиталним инвестиционим пројектима у укупном износу од 14,526,210 Конвертибилних марка.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, РОБЕ И ВЕЗАНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Период која се завршава	
	30. септембра	
	2023.	2022.
Материјал за везане услуге	21,998,720	30,482,001
Набавна вриједност продате робе	706,524	739,236
Електрична енергија	6,186,061	5,121,778
Гориво и мазиво	1,051,140	1,186,446
Остали трошкови материјала	1,319,529	1,388,069
	31,261,974	38,917,530

Трошкови материјала за везане услуге се односе на трошкове продатих хардвера у оквиру посебних продајних пакета.

8. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

	У Конвертибилним маркама	
	Период која се завршава	
	30. септембра	
	2023.	2022.
Бруто зараде	47,378,262	44,672,271
Накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	243,214	227,922
Отпремнине	555,611	716,947
Остала лична примања	11,398,751	8,944,304
	59,575,838	54,561,444

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Период која се завршава	
	30. септембра	
	2023.	2022.
Трошкови међународног обрачуна	19,215,228	18,663,012
Трошкови одржавања	13,730,562	14,774,669
Трошкови закупа земљишта и пословних простора	479,359	1,694,269
Трошкови рекламе и пропаганде	12,091,938	12,447,710
Накнада за емитовање садржаја	4,593,825	4,794,397
Остале производне услуге	15,673,958	14,037,606
	65,784,870	66,411,663

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама Период која се завршава 30. септембра	
	2023.	2022.
Индиректни порези који не зависе од пословног резултата	3,741,935	3,118,606
Накнаде Регулаторној агенцији за комуникације	8,286,049	7,936,929
Губици од расходовања некретнина, опреме и нематеријалних улагања	27,127	193,479
Мањкови	-	545
Трошкови резервисања	376,062	59,971
Остали расходи	8,312,948	9,232,024
	20,744,121	20,541,554

Остали расходи се највећим дијелом односе на остале непроизводне услуге, трошкове административних такси и накнада за рад студентских и омладинских задруга.

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама Период која се завршава 30. септембра	
	2023.	2022.
Приходи од камата		
- камате на депозите	17,735	19,924
- остале камате	576,525	432,094
	594,260	452,018
Позитивне курсне разлике	285,105	167,702
	285,105	167,702
Укупно финансијски приходи	879,365	619,720
Расходи камата		
- по основу кредитних уговора	(11,400,843)	(4,294,853)
- по основу обавеза за имовину узету у закуп	(696,728)	(721,850)
- остале камате	(60,677)	(192,484)
	(12,158,248)	(5,209,187)
Негативне курсне разлике	(888,079)	(1,369,584)
Укупно финансијски расходи	(13,046,327)	(6,578,771)
Нето финансијски расходи	(12,166,962)	(5,959,051)

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У Конвертибилним маркама
 30. септембар 2023. и 31. децембар 2022. године

	Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	Остале лиценце	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријална улагања
Набавна вриједност					
Стање, 1. јануар 2022. године	157,188,477	12,011,901	186,901,070	22,328,606	378,430,054
Повећања	-	290,897	23,190,336	132,018	23,613,251
Пренос (са) / на	-	3,396	14,896,237	(14,899,633)	-
Пренос на некретнине и опрему	-	-	-	(1,430,349)	(1,430,349)
Отуђења и расходовања	-	(782,090)	(10,411,507)	-	(11,193,597)
Стање, 31. децембар 2022. године	157,188,477	11,524,104	214,576,136	6,130,642	389,419,359
Стање, 1. јануар 2023. године	157,188,477	11,524,104	214,576,136	6,130,642	389,419,359
Повећања	-	29,999	25,078,849	-	25,108,848
Пренос (са) / на	-	-	93,889	(93,889)	-
Донос са некретнина и опреме	-	-	1,494,026	215,693	1,709,719
Отуђења и расходовања	-	-	(7,160,188)	-	(7,160,188)
Стање, 30. септембар 2023. године	157,188,477	11,554,103	234,082,712	6,252,446	409,077,738
Акумулирана исправка вриједности					
Стање, 1. јануар 2022. године	134,145,382	10,800,389	105,597,902	-	250,543,673
Амортизација	1,870,543	479,203	34,400,169	-	36,749,915
Отуђења и расходовања	-	(782,090)	(10,411,507)	-	(11,193,597)
Стање, 31. децембар 2022. године	136,015,925	10,497,502	129,586,564	-	276,099,991
Стање, 1. јануар 2023. године	136,015,925	10,497,502	129,586,564	-	276,099,991
Амортизација	1,402,907	451,384	28,246,049	-	30,100,340
Отуђења и расходовања	-	-	(4,928,328)	-	(4,928,328)
Стање, 30. септембар 2023. године	137,418,832	10,948,886	152,904,285	-	301,272,003
Садашња вриједност					
30. септембар 2023. године	19,769,645	605,217	81,178,427	6,252,446	107,805,735
31. децембар 2022. године	21,172,552	1,026,602	84,989,572	6,130,642	113,319,368

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (Наставак)

Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра подразумијевају дозволе за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Дозволе се издају од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине („РАК“) и омогућавају пружање GSM/UMTS/LTE услуга на подручју Босне и Херцеговине.

Остала нематеријална улагања највећим дијелом се односе на софтвере у нето вриједности од 31,188,504 Конвертибилне марке и право на дистрибуцију ТВ садржаја у нето вриједности од 48,857,367 Конвертибилних марака.

У току извјештајног периода, Друштво је у оквиру нематеријалних улагања извршило активирање интерних учинака у укупном износу од 814,294 Конвертибилне марке.

Нематеријална улагања у припреми највећим дијелом се односе на софтвере у припреми.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
13. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА

 У Конвертибилним маркама
 30. септембар 2023. и 31. децембар 2022. године

	Земљиште	Некретнине и инфраструктура	Улагања у туђа стална средства	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно основна средства
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2022. године	1,773,616	869,925,554	3,934,940	691,094,177	81,580,016	1,648,308,303
Повећања	880	9,535,735	127,352	11,308,268	85,467,403	106,439,638
Пренос (са) / на	-	16,071,805	436,591	55,344,082	(71,852,478)	-
Пренос са нематеријалних улагања	-	-	-	-	1,430,349	1,430,349
Отуђења и расхоровања	-	(202,311)	(109,467)	(35,801,500)	(3,843,317)	(39,956,595)
Демонтажа	-	-	-	(528,041)	(160,017)	(688,058)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	(60,916)	-	(677,382)	(87,653)	(825,951)
Остале промјене	-	(235,633)	(6,000)	241,633	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	1,774,496	895,034,234	4,383,416	720,981,237	92,534,303	1,714,707,686
Стање, 1. јануар 2023. године	1,774,496	895,034,234	4,383,416	720,981,237	92,534,303	1,714,707,686
Повећања	-	7,078,035	98,479	13,655,058	32,352,967	53,184,539
Пренос (са) / на	685	7,954,940	41,920	28,497,386	(36,494,931)	-
Пренос на нематеријална улагања	-	-	-	-	(1,709,719)	(1,709,719)
Пренос на трошкове стицања уговора	-	-	-	-	(237,928)	(237,928)
Отуђења и расхоровања	-	(26,160)	-	(810,565)	15,945	(820,780)
Демонтажа	-	-	-	(478,756)	15,408	(463,348)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	-	-	(225,940)	-	(225,940)
Стање, 30. септембар 2023. године	1,775,181	910,041,049	4,523,815	761,618,420	86,476,045	1,764,434,510
Акумулирана исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2022. године	-	556,593,612	3,010,009	498,350,465	-	1,057,954,086
Амортизација	-	9,386,956	457,213	50,804,184	-	60,648,353
Отуђења и расхоровања	-	(150,720)	(109,468)	(34,509,318)	-	(34,769,506)
Демонтажа	-	-	-	(688,058)	-	(688,058)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	(24,265)	-	(461,988)	-	(486,253)
Остале промјене	-	(11,801)	(6,000)	17,801	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	-	565,793,782	3,351,754	513,513,086	-	1,082,658,622
Стање, 1. јануар 2023. године	-	565,793,782	3,351,754	513,513,086	-	1,082,658,622
Амортизација	-	6,681,080	366,256	36,222,863	-	43,270,199
Отуђења и расхоровања	-	(26,160)	-	(784,834)	-	(810,994)
Демонтажа	-	-	-	(463,348)	-	(463,348)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	-	-	(223,504)	-	(223,504)
Стање, 30. септембар 2023. године	-	572,448,702	3,718,010	548,264,263	-	1,124,430,975
Садашња вриједност						
30. септембар 2023. године	1,775,181	337,592,347	805,805	213,354,157	86,476,045	640,003,535
31. децембар 2022. године	1,774,496	329,240,452	1,031,662	207,468,151	92,534,303	632,049,064

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
13. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА (Наставак)

Основна средства у припреми на дан 30. септембра 2023. године се, углавном, односе на телекомуникациону опрему, која је набављена, али још није пуштена у функцију. На дан 30. септембра 2023. године не постоје ограничења власништва над некретнинама и опремом Друштва. Уговорене, а нереализоване обавезе Друштва по основу улагања у некретнине и опрему на дан 30. септембра 2023. године износе укупно 40,682,658 Конвертибилних марака (31. децембар 2022. године: 57,741,332 Конвертибилне марке).

У току извјештајног периода, Друштво је у оквиру некретнина и опреме извршило активирање интерних учинака у укупном износу од 13,711,916 Конвертибилних марака.

14. ИМОВИНА УЗЕТА У ЗАКУП

	У Конвертибилним маркама 30. септембар 2023. године и пословна 2022. година Земљиште и објекти
Стање, 1. јануар 2022. године	43,379,196
Нове набавке	7,042,337
Амортизација	(12,518,249)
Модификација периода закупа	(1,422,124)
Стање, 31. децембар 2022. године	36,481,160
Стање, 1. јануар 2023. године	36,481,160
Нове набавке	8,903,769
Амортизација	(9,085,248)
Модификација периода закупа	3,901,431
Стање, 30. септембар 2023. године	40,201,112

Друштво у оквиру својих редовних пословних активности узима у закуп различите предмете закупа од којих су најзначајнији: пословни простори за продајна мјеста, земљиште и објекти за смјештај телекомуникационе опреме. Приликом одмјеравања обавеза за имовину узету у закуп, Друштво је узело у обзир и потенцијалну изложеност по основу промјенљивих плаћања по основу закупа, опција продужења, односно раскидања закупа, гаранција остатка вриједности и закупа који још нису почели, али се закупач обавезао на њих. Већина уговора о закупу је уговорена са фиксном накнадом за закуп. Друштво нема значајних уговора о закупу који имају посебна ограничења или уговорене обавезе.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**15. УЛАГАЊА У ЗАВИСНА ДРУШТВА**

Улози у зависна друштва у укупном износу од 252,619,112 Конвертибилних марака односе се на зависна друштва: *Logosoft* д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина; *Блицнет* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина; *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина, Босна и Херцеговина; *Елта Кабел* д.о.о. Добој, Босна и Херцеговина, *Финанц* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина, *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина и *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина.

***Logosoft* д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Logosoft* д.о.о. Сарајево.

Зависно друштво *Logosoft* д.о.о. Сарајево је основано 1995. године као друштво за информатички инжењеринг. Прве активности зависног друштва биле су на пољу ИСТ системске интеграције, док након двије године од оснивања постаје први интернет сервис провајдер у Босни и Херцеговини. Данас зависно друштво пружа услуге интернет приступа, телефоније и телевизије, продаје рачунарске опреме, као и услуге из области системске интеграције, едукације и консалтинга из области информационих технологија.

***Блицнет* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Блицнет* д.о.о. Бања Лука.

Зависно друштво *Блицнет* д.о.о. Бања Лука је основано 1992. године. *Блицнет* д.о.о. Бања Лука је један од већих кабловских оператора у Босни и Херцеговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета, фиксне и мобилне мреже, као и услуге из области системске интеграције.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци, дана 12 септембра 2022. године, у регистар пословних субјеката овог суда се уписује статусна промјена спајање уз припајање друштва *Елта Кабел* д.о.о. Добој и друштва *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина друштву стицаоцу *Блицнет* д.о.о. Бања Лука. Друштво стицалац *Блицнет* д.о.о. Бања Лука наставља да обавља све дјелатности које је обављало до дана припајања, као и дјелатности које су обављала друштва која су припојена.

***Финанц* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Финанц* д.о.о. Бања Лука. Зависно друштво *Финанц* д.о.о. Бања Лука основано је 2002. године и пружа услуге посредовања у продаји е-допуна и бројева скреч ваучера, USB модема као и закључивање корисничких уговора са потенцијалним корисницима Мтел услуга. Осим наведеног, зависно друштво се бави и пружањем процесинг услуга.

***Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука. Зависно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је регистровано за обављање дјелатности бежичне телекомуникације. Дана 16. маја 2023. године, на основу рјешења Окружног привредног суда у Бањој Луци, привредно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је уписано у регистар пословних субјеката овог суда.

***TRION TEL* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина. Уговор о купопродаји *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука закључен је дана 17. јула 2023. године. Дана 27. јула закључен је Уговор о преносу 100% удјела власништва у друштву који представља основ за упис промјене удјела власништва у регистар пословних субјеката друштва *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука. Зависно друштво *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука основано је 2015. године и пружа услуге приступа Интернету путем жичане инфраструктуре.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
16. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА

Улагања у придружена друштва у укупном износу од 183,610,709 Конвертибилних марака односе се на набавну вриједност улагања у друштва *МТЕЛ* д.о.о. Подгорица и *МТЕЛ Global* д.о.о. Београд.

На дан 30. септембра 2023. године, Друштво има 49% удјела у друштву *МТЕЛ* д.о.о. Подгорица, Црна Гора, и 41% удјела у друштву *МТЕЛ Global* д.о.о. Београд, Република Србија, који се баве пружањем телекомуникационих услуга.

Укупан улог у *МТЕЛ* д.о.о. Подгорица, након првобитно уговореног износа на име куповине 49% удјела извршене 1. фебруара 2010. године, накнадних докапитализација, као и осталих трошкова који су у директној вези са наведеном трансакцијом, те уносом неновчаног улога, износи 143,565,421 Конвертибилну марку.

Укупан улог у *МТЕЛ Global* д.о.о. Београд, Србија, након неновчаног улога у виду права на 100% удјела у друштву *Mtel Austria GmbH*, чиме је Друштво постало власник 41% удјела, и докапитализације, укупно износи 40,045,288 Конвертибилних марака.

17. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредити запосленима <i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (Напомена 24)</i>	66,771 (66,771)	66,771 (66,771)
Остали дугорочни кредити <i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (Напомена 24)</i>	171,591 (34,318)	197,330 (34,318)
Дугорочни кредити повезаним правним лицима <i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (Напомена 24)</i>	137,273 1,851,103 (941,589)	163,012 2,452,197 (1,131,599)
Укупно дугорочна потраживања и кредити <i>Минус: Акумулирани импаритетни губитак:</i> - исправка вриједности осталих дугорочних кредита	909,514 1,046,787 (8,945)	1,320,598 1,483,610 (11,791)
	1,037,842	1,471,819

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
18. ОСТАЛА УЛАГАЊА

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>			
- Дугорочне обвезнице Републике Српске		1,647	1,647
- Центар за међународно право и међународну пословну сарадњу д.о.о. Бања Лука	22.97%	400	400
		2,047	2,047

Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку се односи на обвезнице Републике Српске емитоване од стране Министарства финансија Републике Српске, а по основу плаћања дуга који буџетски корисници имају према Друштву. Обвезнице су издате са роком доспијећа од 15 година, почевши од 31. децембра 2007. године, уз *grace* период од 5 година са каматном стопом од 1.5% годишње, и вредноване су по амортизованој вриједности кориштењем ефективне каматне стопе.

19. ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА ПО ОСНОВУ СТИЦАЊА УГОВОРА СА КУПЦИМА

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Набавна вриједност</i>		
Стање, 1. јануар	18,101,010	12,319,510
Уговори стечени у пословној години	6,181,033	9,577,816
Донос са некретнина и опреме	237,928	-
Престанак признавања по основу истека/раскида уговора	(6,198,973)	(3,796,316)
Стање, крај периода/године	18,320,998	18,101,010
<i>Акумулирана исправка вриједности</i>		
Стање, 1. јануар	8,489,809	4,518,038
Амортизација	6,992,654	7,767,020
Престанак признавања по основу истека/раскида уговора	(6,198,894)	(3,795,249)
Стање, крај периода/године	9,283,569	8,489,809
Садашња вриједност	9,037,429	9,611,201

20. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Материјал	3,834,757	3,299,055
Роба	124,872	117,700
Материјал за везане услуге	9,094,968	7,199,245
Дати аванси за залихе	873,367	1,132,611
	13,927,964	11,748,611

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
21. КУПЦИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Купци:		
- повезана правна лица (<i>Напомена 38(а)</i>)	42,006,826	23,618,693
- у земљи	127,076,289	120,771,184
- у иностранству	1,807,079	702,564
Бруто потраживања	170,890,194	145,092,441
<i>Минус: Исправка вриједности потраживања за очекиване кредитне губитке</i>	(64,204,405)	(61,924,467)
	106,685,789	83,167,974

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 30. септембра 2023. године износе 170,890,194 Конвертибилне марке. Друштво је примјенило поједностављени приступ у признавању губитака за целокупни период трајања за потраживања од купаца и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, груписањем различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Укупна исправка вриједности потраживања на дан 30. септембра 2023. године износи 64,204,405 Конвертибилних марака и представља 37.57% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у *Напомени 23* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

22. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Потраживања за дивиденду	3,370,000	3,370,000
Остала потраживања	2,003,226	1,602,011
	5,373,226	4,972,011
<i>Минус: Исправка вриједности других потраживања</i>	(427,690)	(415,122)
	4,945,536	4,556,889

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
23. ОБЕЗВРЈЕЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

	У Конвертибилним маркама		
	Период 1. јануар - 30. септембар 2023. и пословна 2022. година		
	Купци (Напомена 21)	Друга потраживања (Напомена 22)	Укупно
<i>Стање, 1. јануар 2022. године</i>	61,622,754	435,898	62,058,652
Исправке у току периода на терет резултата	2,201,852	3,389	2,205,241
Отпис потраживања	(1,924,304)	-	(1,924,304)
Остало	24,165	(24,165)	-
<i>Стање, 31. децембар 2022. године</i>	61,924,467	415,122	62,339,589
<i>Стање, 01. јануар 2023. године</i>	61,924,467	415,122	62,339,589
Исправке у току периода на терет резултата	2,279,426	13,080	2,292,506
Отпис потраживања	-	-	-
Остало	512	(512)	-
<i>Стање, 30. септембар 2023. године</i>	64,204,405	427,690	64,632,095

24. ДЕПОЗИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ЗА КРЕДИТЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Краткорочно орочени депозити	1,000,000	-
Кредити запосленима који доспијевају до једне године (Напомена 17)	66,771	66,771
Кредити повезаним правним лицима који доспијевају до једне године (Напомена 17)	941,589	1,131,599
Остали кредити који доспијевају до једне године (Напомена 17)	34,318	34,318
	2,042,678	1,232,688

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
25. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Обрачуната потраживања	7,579,370	5,483,780
Уговорна имовина	2,821,201	7,142,011
Унапријед плаћени трошкови	5,667,420	2,226,811
Обрачунате авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	3,384,554	3,715,007
	19,452,545	18,567,609

Обрачуната потраживања се највећим дијелом, у износу од 6,674,711 Конвертибилних марака, односе на процјену међународног саобраћаја и роминга, која је извршена у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја, односно обрачуном добијеним од клириншке куће.

Уговорна имовина представља право Друштва на накнаду у замјену за робу или услуге које је Друштво пренијело купцу када је то право условљено другим факторима, осим протока времена (нпр. испорука других елемената уговора). Друштво признаје уговорну имовину углавном из уговора у којима се уређај испоручује у одређеном тренутку у пакету са услугама које се пружају током времена.

26. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Жиро рачуни	16,905,850	17,708,343
Девизни рачуни	1,958,836	1,710,479
Благајне	33,129	29,949
Готовински еквиваленти	100,000	100,000
	18,997,815	19,548,771

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
27. КАПИТАЛ
Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва (по Књизи акционара коју води Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске а.д. Бања Лука) на дан 30. септембра 2023. и 31. децембра 2022. године је била сљедећа:

	30. септембар 2023.		31. децембар 2022.	
	Број акција	% учешће	Број акција	% учешће
Телеком Србија а.д. Београд, Србија	319,428,193	65.01	319,428,193	65.01
Пензијски резервни фонд РС а.д. Бања Лука	41,299,865	8.40	42,300,523	8.61
Фонд за реституцију РС а.д. Бања Лука	24,715,439	5.03	24,715,439	5.03
ДУИФ Кристал инвест а.д. – ОАИФ Future fund	9,343,752	1.90	9,483,360	1.93
Остали акционари	96,596,506	19.66	95,456,240	19.42
	491,383,755	100	491,383,755	100

Основни капитал Друштва у износу од 491,383,755 Конвертибилних марака, у потпуности је уплаћен и подијељен на 491,383,755 обичних (редовних) акција, од којих је свака номиналне вриједности 1 Конвертибилну марку. Све акције су исте класе са истим правима, обичне и гласе на име. Свака акција даје право на један глас.

Акције Друштва котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 30. септембра 2023. године износи 1.15 Конвертибилних марака (31. децембар 2022. године: 1.62 Конвертибилне марке). Зарада и дивиденда по акцији је приказана у *Напомени 39* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

Законске резерве

Законске резерве на дан 30. септембра 2023. године у износу од 49,141,766 Конвертибилних марака представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала или Статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или Статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Остале резерве – резерве по основу инвестиционе обавезе

Остале резерве на дан 30. септембра 2023. године у износу од 97,791,500 Конвертибилних марака цјелокупно се односе на резерве формиране у току 2008. године, и то на основу уплаћене инвестиционе обавезе већинског власника („Телеком Србија“ а.д. Београд), као купца већинског пакета акција Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
28. КРЕДИТИ И ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
а) Дугорочни кредити:		
- Новчани кредити	165,855,840	185,958,445
- Кредити за набавке опреме	71,113,949	69,971,950
	236,969,789	255,930,395
б) Остале дугорочне обавезе	2,721,690	6,772,271
Укупно дугорочне обавезе	239,691,479	262,702,666
<i>Минус: Текуће доспијеће дугорочних обавеза:</i>		
- Новчани кредити	(41,287,772)	(30,429,007)
- Кредити за набавке опреме	(33,037,540)	(30,490,274)
- Остале дугорочне обавезе	(1,101,069)	(4,512,646)
Укупно текуће доспијеће дугорочних обавеза	(75,426,381)	(65,431,927)
	164,265,098	197,270,739

Просјечна каматна стопа на дугорочне кредите за набавку опреме је у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за маржу у распону од 0.5% до 3.0% годишње (2022. године: шестоомјесечни EURIBOR увећан за маржу у распону од 0.5% до 1.0% годишње). За новчане кредите уговорена је каматна стопа по тренутним тржишним условима.

Остале дугорочне обавезе се односе на одгођено плаћање обавеза према добављачима, те обавезе за дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система издату од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине.

Уговорна валута за све кредите, осим кредита одобрених од Владе Краљевине Шпаније, банака и добављача из земље, је EUR.

Друштво измирује све своје обавезе по кредитима у складу са уговореном динамиком, према утврђеним ануитетним плановима. Такође, Друштво поштује и све остале одредбе из уговора о кредитима и нема кршења било којих одредби уговора који би евентуално захтијевали пријевремену отплату обавеза.

Рочност доспијећа отплата дугорочних кредита:

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Текућа доспијећа	75,426,381	65,431,927
Између једне и двије године	64,207,796	66,181,266
Између двије и три године	53,973,331	54,100,291
Између три и четири године	43,906,244	43,808,007
Између четири и пет година	774,691	31,689,618
Након пет година	1,403,036	1,491,557
Укупно дугорочни дио кредита	164,265,098	197,270,739
	239,691,479	262,702,666

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
30. ОБАВЕЗЕ ЗА ИМОВИНУ УЗЕТУ У ЗАКУП (Наставак)

За каматну стопу за обавезе за имовину узету у закуп кориштена је стопа коју би Друштво као закупопримац платило да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вриједности као имовине узете у закуп у сличном економском окружењу.

31. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Примљене донације	15,459	24,734
<i>Минус: Краткорочни дио разграниченог прихода</i>	(12,367)	(12,367)
	3,092	12,367

Кретања на разграниченим приходима у периоду од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. и у пословној 2022. години су била сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
<i>Стање, 1. јануар</i>	24,734	37,101
<i>Смањење у корист осталих прихода</i>	(9,275)	(12,367)
<i>Стање, крај периода/године</i>	15,459	24,734

32. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Бенефиције за запослене		
- дугорочни дио	5,609,927	6,045,386
- краткорочни дио	795,027	795,027
	6,404,954	6,840,413

Дугорочна резервисања за бенефиције за запослене са стањем на дан 30. септембра 2023. године у износу од 6,404,954 Конвертибилне марке се односе на дугорочна и краткорочна резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Друштва на отпремнине и јубиларне награде, у складу са МРС 19 "Бенефиције за запослене".

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
32. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (Наставак)

У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2022. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 4.78% годишње, пројектовани раст зарада 2.5% годишње, пројектоване године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду. На дан 31. децембра 2022. године дошло је до промјене претпоставки. Ефекти измјене ових претпоставки признати су као актуарски добитак у оквиру осталог укупног резултата.

Број мјесечних зарада за јубиларне награде приказан је у табели:

Број година проведених у Друштву	Број зарада
10	0.5
20	1
30	1.5
40	0.5

С обзиром на то да није било значајне флукуације запослених, као ни промјене осталих актуарских претпоставки, у периоду од девет мјесеци који се завршава на дан 30. септембра 2023. године, Друштво је извршило ажурирање наведеног актуарског обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

Кретања на дугорочним обавезама за бенефиције за запослене у периоду од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године и пословној 2022. години су била сљедећа:

У Конвертибилним маркама	
Период 1. јануар - 30. септембар 2023. и пословна 2022. година	
<i>Стање, 01. јануар 2022. године</i>	6,756,199
Резервисања у току године	724,909
Актуарски губици	(2,318)
Исплате у току године	(638,377)
	6,840,413
<i>Минус: Дио дугорочних бенефиција које доспијевају до једне године</i>	(795,027)
	6,045,386
<i>Стање, 31. децембар 2022. године</i>	
Стање, 01. јануар 2023. године	6,840,413
Исплате у току периода	(435,459)
	6,404,954
<i>Минус: Дио дугорочних бенефиција које доспијевају до једне године</i>	(795,027)
	5,609,927
<i>Стање, 30. септембар 2023. године</i>	

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
33. РЕЗЕРВИСАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
<i>Стање, 1. јануар</i>	49,106	39,000
Резервисања за судске спорове	376,062	14,106
Приходи од укидања резервисања за судске спорове	(10,100)	(4,000)
<i>Стање, крај периода/године</i>	415,068	49,106

34. ДОБАВЉАЧИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Добављачи:</i>		
- повезана правна лица (<i>Напомена 38(а)</i>)	40,164,940	32,652,234
- у земљи	73,720,244	71,990,326
- у иностранству	23,899,140	19,131,439
- за нефактурисане инвестиције и услуге	1,569,676	22,802,472
	139,354,000	146,576,471

Обавезе према добављачима су некаматносне. Просјечан период плаћања обавеза према добављачима у периоду од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године био је 215 дана (2022. година: 210 дана).

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 30. септембра 2023. године и 31. децембра 2022. године је сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
0-30 дана	75,977,706	93,152,633
31-60 дана	5,549,724	5,742,199
61-120 дана	5,143,880	13,288,158
121-180 дана	4,780,835	7,852,016
181-270 дана	9,323,446	12,333,244
271-360 дана	38,578,409	14,208,221
	139,354,000	146,576,471

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
35. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Разграничени приходи од продаје <i>prepaid</i> допуна	4,094,381	4,424,407
Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја	10,045,185	7,748,579
Обрачунате обавезе по основу дистрибуције медијских садржаја	8,728,975	7,064,905
Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода	8,984,415	11,492,837
Разграничене авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	3,032,601	3,341,504
Остала пасивна временска разграничења	223,484	177,496
	35,109,041	34,249,728

Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја, које на дан 30. септембра 2023. године износе 10,045,185 Конвертибилних марака, у највећем дијелу се односе на процјену трошкова по основу међународног обрачуна са повезаним правним лицима.

Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода које на дан 30. септембра 2023. године износе 8,984,415 Конвертибилних марака, представљају трошкове периода за које постоје довољна сазнања о постојању и настанку истих, али до дана састављања неконсолидованих финансијских извјештаја, Друштво није примило коначну фактуру за примљене услуге или добра.

36. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Примљени аванси и пренаплате од купаца	1,082,617	1,165,134
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	124,370	240,054
Обавезе за порез на додату вриједност	4,579,969	2,411,039
Обавезе према запосленима	6,235,307	6,741,276
Обавезе за стицање учешћа у капиталу	12,907,513	-
Друге обавезе	5,608,249	1,467,851
	30,538,025	12,025,354

37. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК
(а) Компоненте пореза на добитак

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра	
	2023.	2022.
Текући порески расход периода	7,703,021	6,679,995
	7,703,021	6,679,995

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
37. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Наставак)

- (б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра	
	2023.	2022.
<i>Добитак прије опорезивања</i>	77,030,212	66,799,954
Порез на добитак по стопи од 10% <i>Усклађивања расхода/прихода:</i>	7,703,021	6,679,995
Порез на добитак	7,703,021	6,679,995
Ефективна пореска стопа за период	10.00%	10.00%

- (в) Одложена пореска средства

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
Привремене разлике:		
<i>Стање, 1. јануар</i>	498,169	465,200
Повећање одложених пореских средстава <i>Стање, крај периода/године</i>	-	32,969
	498,169	498,169

- (г) Одложене пореске обавезе

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
Привремене разлике:		
<i>Стање, 1. јануар</i>	(6,980,812)	(3,222,155)
Одложене пореске обавезе по основу вредновања некретнина и опреме за пореске сврхе <i>Стање, крај периода/године</i>	-	(3,758,657)
	(6,980,812)	(6,980,812)

- (д) Текућа пореска потраживања

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Потраживања за преплаћени порез на добитак	-	681,488
Обавезе за текући порез на добитак <i>Стање, крај периода/године</i>	3,197,250	-
	3,197,250	681,488

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

Већински власник Друштва је друштво Телеком Србија а.д. Београд, чији је већински власник Република Србија. Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним странама:

(а) ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
30. септембар 2023.
У Конвертибилним маркама

	Матично друштво	Зависна друштва	Придružена друштва	Друге повезане стране	УКУПНО
Право на дистрибуцију ТВ садржаја	2,293,929	-	-	15,786,758	18,080,687
Укупно стална средства	2,293,929	-	-	15,786,758	18,080,687
Потраживања од купаца	14,799,260	15,458,972	2,200,741	9,547,853	42,006,826
Потраживања за камате	-	4,191	89,359	-	93,550
Потраживања за дивиденду	-	3,370,000	-	-	3,370,000
Обрачунати, а нефактурисани приходи из међународног саобраћаја	4,492,531	123,999	167,990	1,354,956	6,139,476
Дугорочни кредити	-	909,514	-	-	909,514
Краткорочни кредити	-	941,589	-	-	941,589
Остала краткорочна потраживања	-	13,335	-	-	13,335
Укупно потраживања	19,291,791	20,821,600	2,458,090	10,902,809	53,474,290
Укупно	21,585,720	20,821,600	2,458,090	26,689,567	71,554,977
Обавезе према добављачима	(31,154,580)	(2,527,504)	(45,474)	(6,437,382)	(40,164,940)
Обавезе за камате	(4,851)	-	-	-	(4,851)
Обавезе за дивиденду	(88,866,440)	-	-	-	(88,866,440)
Обрачунати (процијењени) трошкови	(10,130,669)	(214,534)	(1,154,058)	(2,023,331)	(13,522,592)
Дугорочни кредити	(244,898)	-	-	-	(244,898)
Краткорочни кредити	(163,483)	-	-	-	(163,483)
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	(20,191,851)	-	-	(10,733,247)	(30,925,098)
Остале обавезе	-	(341,432)	-	-	(341,432)
Укупно обавезе	(150,756,772)	(3,083,470)	(1,199,532)	(19,193,960)	(174,233,734)
Нето	(129,171,052)	17,738,130	1,258,558	7,495,607	(102,678,757)

31. децембар 2022.
У Конвертибилним маркама

	Матично друштво	Зависна друштва	Придružена друштва	Друге повезане стране	УКУПНО
Право на дистрибуцију ТВ садржаја	3,383,667	-	-	3,495,428	6,879,095
Укупно стална средства	3,383,667	-	-	3,495,428	6,879,095
Потраживања од купаца	5,542,843	9,446,414	5,885,712	2,743,724	23,618,693
Потраживања за камате	-	-	89,359	-	89,359
Потраживања за дивиденду	-	3,370,000	-	-	3,370,000
Обрачунати, а нефактурисани приходи из међународног саобраћаја	3,489,856	245,481	505,982	86	4,241,405
Дугорочни кредити	-	1,320,598	-	-	1,320,598
Краткорочни кредити	-	1,131,599	-	-	1,131,599
Остала краткорочна потраживања	-	240	-	-	240
Укупно потраживања	9,032,699	15,514,332	6,481,053	2,743,810	33,771,894
Укупно	12,416,366	15,514,332	6,481,053	6,239,238	40,650,989
Обавезе према добављачима	(27,764,125)	(1,570,141)	(525,653)	(2,792,315)	(32,652,234)
Обавезе за камате	(2,044)	-	-	-	(2,044)
Обавезе за дивиденду	(88,866,440)	-	-	-	(88,866,440)
Обрачунати (процијењени) трошкови	(7,732,661)	(316,769)	(1,752,502)	(310,257)	(10,112,189)
Дугорочни кредити	(164,137)	-	-	-	(164,137)
Краткорочни кредити	(82,068)	-	-	-	(82,068)
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	(28,104,991)	-	-	(170,744)	(28,275,735)
Остале обавезе	-	(435,119)	-	-	(435,119)
Укупно обавезе	(152,716,466)	(2,322,029)	(2,278,155)	(3,273,316)	(160,589,966)
Нето	(140,300,100)	13,192,303	4,202,898	2,965,922	(119,938,977)

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (Наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

Период који се завршава 30. септембра 2023. године

	У Конвертибилним маркама				
	Матично друштво	Зависна друштва	Придružена друштва	Друге повезане стране	УКУПНО
Приходи од продаје робе и услуга	12,078,210	10,400,953	500,011	1,887,926	24,867,100
Приходи од камата	-	56,476	-	-	56,476
Остали пословни приходи	-	260,908	-	-	260,908
Укупно приходи	12,078,210	10,718,337	500,011	1,887,926	25,184,484
Трошкови остварени са повезаним правним лицима	(16,980,392)	(4,671,989)	306,101	(1,217,927)	(22,564,207)
Укупно расходи	(16,980,392)	(4,671,989)	306,101	(1,217,927)	(22,564,207)
Нето приходи/(расходи)	(4,902,182)	6,046,348	806,112	669,999	2,620,277

Период који се завршава 30. септембра 2022. године

	У Конвертибилним маркама				
	Матично друштво	Зависна друштва	Придružена друштва	Друге повезане стране	УКУПНО
Приходи од продаје робе и услуга	12,587,484	10,890,800	1,729,500	823,128	26,030,912
Приходи од камата	-	40,131	-	-	40,131
Остали пословни приходи	-	212,199	11,744	-	223,943
Укупно приходи	12,587,484	11,143,130	1,741,244	823,128	26,294,986
Трошкови остварени са повезаним правним лицима	(14,574,881)	(4,730,970)	(1,207,661)	-	(20,513,512)
Укупно расходи	(14,574,881)	(4,730,970)	(1,207,661)	-	(20,513,512)
Нето приходи/(расходи)	(1,987,397)	6,412,160	533,583	823,128	5,781,474

Краткорочна примања кључног руководећег особља:

- Извршни одбор
- Управни одбор
- Одбор за ревизију

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра	
	2023	2022
	(546,788)	(585,971)
	(241,954)	(228,147)
	(82,863)	(74,605)
	(871,605)	(888,723)

Кључно руководеће особље не прима накнаде за додатне дугорочне бенефиције, односно бенефиције по престанку запослења, осим бенефиција објелодањених у *Напомени 3.16*.

Трансакције са повезаним лицима су вредноване под истим или сличним комерцијалним условима као и трансакције са другим правним лицима. На дан састављања ових неконсолидованих финансијских извјештаја, Друштво нема очекиваних кредитних губитака по основу којих би се извршила исправка вриједности потраживања од повезаних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
39. ЗАРАДА И ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈИ

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. септембра	
	2023.	2022.
Нето добитак обрачунског периода	69,327,191	60,119,959
Просјечан пондерисан број издатих акција	491,383,755	491,383,755
Зарада по акцији (основна и разријеђена)	0.1411	0.1223

Обавезе за преостале неисплаћене дивиденде акционарима на дан 30. септембра 2023. године износе 93,239,662 Конвертибилне марке (31. децембар 2022. године: 109,012,126 Конвертибилних марака).

40. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ
Судски спорови

Друштво се повремено јавља као тужена страна у споровима које физичка и правна лица воде против Друштва. Процијенене потенцијалне обавезе Друштва по судским споровима у којима је Друштво тужена страна на дан 30. септембра 2023. године износе укупно 50,920,743 Конвертибилне марке, не укључујући ефекте потенцијалних затезних камата и трошкова судских спорова.

Најзначајнији спор је онај у којем се као тужилац јавља *Crumb group* д.о.о. Бијељина у износу од 42 милиона Конвертибилних марака. Управа Друштва користи правне савјете за горе наведени спор, на основу којих вјерује да је вјероватноћа негативног исхода по Друштво мала, с обзиром на чињеницу да не постоји ваљан правни основ за наведени спор.

Увјерење о неоснованости тужбеног захтјева усмјереног против Друштва, Управа темељи на чињеницама да су у овом случају надлежни органи, у законом предвиђеном поступку, већ утврдили да противправности на страни Друштва није било. Управа, даље, не очекује да ће коначан исход наведеног спора значајно угрозити материјално-финансијско пословање Друштва. На основу наведених чињеница Друштво није евидентирало резервисања по основу датог спора, нити сматра да су даља објелодањивања неопходна.

Руководство Друштва процјењује да неће настати материјално значајни губици по основу исхода преосталих судских спорова у току, изнад износа за који је већ извршено резервисање.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
41. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ
41.1. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а акционарима обезбједи дивиденде. Друштво прати капитал на основу коефицијента задужености.

Менаџмент Друштва прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Друштво уравни тежава структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Друштва за управљање капиталом је непромијењена.

41.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Задуженост (а)	239,691,479	262,702,666
Готовина и готовински еквиваленти	(19,997,815)	(19,548,771)
Нето задуженост	219,693,664	243,153,895
Капитал (б)	750,209,831	680,882,640
<i>Рацио укупног дуговања према капиталу</i>	29.28%	35.71%

(а) Задуженост се односи на дугорочне кредитне обавезе, као и текућа доспијећа дугорочних кредитних обавеза.

(б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве, нераспоређени добитак и губитке од финансијске имовине мјерене по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

41.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у *Напомени 3* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

41.2. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената на дан 30. септембра 2023. и 31. децембра 2022. године су приказане у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	133,711,707	109,980,188
Финансијске обавезе по амортизованој вриједности	583,720,738	612,083,951

**НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**
41. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
41.3. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва.

У периоду од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године, Друштво није ступало у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

(1) Тржишни ризик
(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Друштво обавља у страним валутама, менаџмент Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилне марке).

У складу са наведеним, менаџмент Друштва није вршио анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене USD јер има одређене обавезе у тој страниој валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Друштва у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У Конвертибилним маркама Обавезе	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
EUR	29,683,252	15,875,465	226,785,228	232,981,226
USD	499,133	514,013	6,535,045	9,410,086
CHF	1,811	1,709	-	-
GBP	2,356	313	-	275
RSD	3,636	3,632	-	-
SEK	547	50	-	-
	30,190,735	16,395,182	233,320,273	242,391,587

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута је урађена највећим дијелом на USD, и одређена на основу изложености ризику промјене курса страних валута на крају извјештајног периода.

Уколико би се курс страних валута повећао/смањио за 10%, нето добитак Друштва за период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године био би већи/мањи за износ од 60,297 Конвертибилних марака (упоредни податак у 2022. години: 120,188 Конвертибилних марака).

**НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**
41. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
41.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(1) Тржишни ризик (Наставак)
(б) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине. С обзиром да Друштво нема значајну каматносно имовину, приходи Друштва су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Друштва од промјена каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита. Кредити примљени по промјењивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику токова готовине, док кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промјене фер вриједности каматних стопа.

Током периода од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године, највећи дио обавеза по кредитима био је са варијабилном каматном стопом, која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима са промјенљивим каматним стопама су највећим дијелом у страниој валути (EUR).

Друштво врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматносно позицију.

Друштво још увијек не врши своп промјенљиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјенљиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирен износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

У случају да је каматна стопа на обавезе по новчаним и робним кредитима у току извјештајног периода била већа/мања за 10%, уз остале непромијењене варијабле, нето добитак Друштва за период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године био би мањи/већи за износ од 1,140,084 Конвертибилне марке (упоредни податак у 2022. години: 429,485 Конвертибилних марака) као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Током извјештајног периода од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године, Друштво је изложено одређеном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности. Наведена улагања се држе више за стратегијске сврхе, него за сврхе дневног трговања, и њима се активно не тргује.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговоран је менаџмент Друштва који је успоставио одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности.

Друштво располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Друштво је усвојило финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Друштву одлучују о некој набавци.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
41. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
41.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(2) Ризик ликвидности (Наставак)

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Друштва на дан 30. септембра 2023. године и 31. децембра 2022. године:

Финансијска имовина	У Конвертибилним маркама					
	До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	Укупно
30. септембар 2023.						
<i>Без камата</i>						
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)	130,761,400	223,585	298,114	173,900	-	131,456,999
<i>Са фиксном каматном стопом</i>						
-Фер вриједност по амортизованом трошку	416,580	978,140	297,333	290,855	-	1,982,908
Укупно	131,177,980	1,201,725	595,447	464,755	-	133,439,907
31. децембар 2022.						
<i>Без камата</i>						
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)	107,931,648	223,585	298,114	397,485	-	108,850,832
<i>Са фиксном каматном стопом</i>						
-Фер вриједност по амортизованом трошку	114,118	264,620	300,752	486,790	25,739	1,192,019
Укупно	108,045,766	488,205	598,866	884,275	25,739	110,042,851
Финансијске обавезе						
30. септембар 2023.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	204,318,343	75,757,386	16,426,609	6,664,507	-	303,166,845
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	23,513,395	65,710,079	73,844,285	107,189,011	1,522,354	271,779,124
-Инструменти по фиксној каматној стопи	3,420,284	9,273,611	9,588,158	17,109,906	7,502,283	46,894,242
Укупно	231,252,022	150,741,076	99,859,052	130,963,424	9,024,637	621,840,211
31. децембар 2022.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	221,904,380	59,743,527	15,402,036	15,335,162	-	312,385,105
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	11,034,167	61,010,051	73,566,734	137,611,161	1,503,794	284,725,907
-Инструменти по фиксној каматној стопи	3,632,867	13,314,350	9,661,021	14,396,327	5,529,772	46,534,337
Укупно	236,571,414	134,067,928	98,629,791	167,342,650	7,033,566	643,645,349

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Друштво очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске инструменте (имовину и обавезе) по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

**НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године**
41. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
41.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (коллатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних и физичких лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва. У случају неблагоприятног измиривања обавеза корисника услуга према Друштву, истима се онемогућава даље кориштење услуга.

Поред тога, Друштво нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца са појединачно малим износима дуговања. Поред онемогућавања даљег кориштења услуга, користе се и сљедећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Друштву се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Друштво, уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Друштва.

У циљу минимизирања кредитног ризика, Друштво је развило и одржавало оцјену кредитног ризика Друштва како би категоризовало изложености према степену ризика неиспуњавања обавеза. Информације о кредитном рејтингу пружају доступне независне рејтинг агенције, у случају да нису доступне, Друштво користи друге јавно доступне финансијске информације и властите податке о трговању Друштва како би оцјенило своје главне купце и остале дужнике. Изложеност Друштва и кредитни рејтинг својих уговорених страна се континуирано прате и укупна вриједност закључених трансакција се шири међу одобреним партнерима.

Тренутни оквир за оцјену кредитног ризика Друштва састоји се од сљедећих категорија:

Категорије	Опис	Основе за признавање очекиваних кредитних губитака
Приходујући	Уговорена страна има низак ризик од неиспуњавања обавеза и нема доспјеле износе	12-мјесечни очекивани кредитни губици
Сумњива	Износ је у кашњењу >30 дана или је дошло до значајног повећања кредитног ризика од почетног признавања	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – без исправке
Неиспуњење обавезе	Износ је у кашњењу >60 дана или постоје докази који указују на то да је имовину потребно умањити	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – са исправком
Отпис	Постоје докази који указују да је дужник у озбиљним финансијским потешкоћама и да Друштво нема реалне изгледе за опоравак	Отписани износ

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
41. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
41.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(3) Кредитни ризик (Наставак)

Табеле у наставку приказују кредитни квалитет финансијских средстава Друштва, уговорених средстава и уговора о финансијским гаранцијама, као и максималну изложеност Друштва кредитном ризику према оцјенама за кредитни ризик.

30. септембар 2023.	Напомена	Екстерна класификација	Интерна класификација	12-мјесечни или очекивани животни вијек кредитног губитка	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ
Дугорочна потраживања и кредити	17,24	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	3,089,465	8,945	3,080,520
Купци	21	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	170,890,194	64,204,405	106,685,789
Друга потраживања	22	Н/П	Приходујући и неприходујући		5,373,226	427,690	4,945,536
Готовина и готовински еквиваленти	26	Н/П	Приходујући		18,997,815	-	18,997,815
Финансијска средства која се накнадно вреднују по амортизованој вриједности	18	Н/П	Приходујући		2,047	-	2,047
					198,352,747	64,641,040	133,711,707

(4) Фер вриједност

Фер вриједност финансијских средстава која нису вреднована по фер вриједностима

Изузев као што је наведено у наредној табели, менаџмент Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза, признатих у приложеним неконсолидованим финансијским извјештајима, апроксимира њиховој фер вриједности.

	30. септембар 2023.		31. децембар 2022.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	1,647	1,647	1,647	1,413
Укупно	1,647	1,647	1,647	1,413

Претпоставке које су кориштене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједности због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.
- За хартије од вриједности расположиве за продају којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу посљедње тржишне цијене наведених хартија од вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
42. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА
42.1. Информације о сегментима

На дан 30. септембра 2023. године, извјештајни сегменти Друштва, у складу са МСФИ 8, су сљедећи:

1. Фиксна мрежа,
2. Мобилна мрежа.

42.2. Приходи и резултати сегмената

Приходи и резултати сегмената за период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године дати су у прегледу који слиједи:

У Конвертибилним маркама

	Фиксна мрежа	Мобилна мрежа	Укупно
30. септембар 2023. године			
Приходи од продаје робе и услуга	137,468,853	202,090,358	339,559,211
Остали пословни приходи	13,160,714	5,584,999	18,745,713
Интерни обрачун између сегмената	63,678,167	26,497,215	90,175,382
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(4,334,039)	(26,927,935)	(31,261,974)
Трошкови запослених	(24,116,299)	(35,459,539)	(59,575,838)
Трошкови амортизације	(56,035,184)	(33,413,257)	(89,448,441)
Трошкови производних услуга	(29,943,397)	(35,841,473)	(65,784,870)
Остали пословни расходи	(6,846,107)	(13,898,014)	(20,744,121)
Финансијски приходи - каматоносни	240,557	353,703	594,260
Финансијски приходи - остали	115,411	169,694	285,105
Обезвређење финансијских средстава	(935,792)	(1,356,714)	(2,292,506)
Финансијски расходи	(5,326,761)	(7,719,566)	(13,046,327)
Интерни обрачун између сегмената	(26,497,215)	(63,678,167)	(90,175,382)
Добитак прије опорезивања	60,628,908	16,401,304	77,030,212
Порез на добитак	(6,062,891)	(1,640,130)	(7,703,021)
Нето добитак	54,566,017	14,761,174	69,327,191

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
42. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (Наставак)
42.2. Приходи и резултати сегмената (Наставак)

Приходи и резултати сегмената за период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2022. године дати су у прегледу који слиједи:

У Конвертибилним маркама

30. септембар 2022. године	Фиксна мрежа	Мобилна мрежа	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	132,535,526	196,078,642	328,614,168
Остали пословни приходи	11,132,895	6,209,876	17,342,771
Интерни обрачун између сегмената	60,587,195	25,865,328	86,452,523
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(6,532,504)	(32,385,026)	(38,917,530)
Трошкови запослених	(22,004,661)	(32,556,783)	(54,561,444)
Трошкови амортизације	(56,762,084)	(34,733,857)	(91,495,941)
Трошкови производних услуга	(30,955,808)	(35,455,855)	(66,411,663)
Остали пословни расходи	(6,702,061)	(13,839,493)	(20,541,554)
Финансијски приходи - каматоносни	182,299	269,719	452,018
Финансијски приходи - остали	67,634	100,068	167,702
Обезвређење финансијских средстава	(512,249)	(757,553)	(1,269,802)
Финансијски расходи	(2,653,219)	(3,925,552)	(6,578,771)
Интерни обрачун између сегмената	(25,865,328)	(60,587,195)	(86,452,523)
Добитак прије опорезивања	52,517,635	14,282,319	66,799,954
Порез на добитак	(5,251,763)	(1,428,232)	(6,679,995)
Нето добитак	47,265,872	12,854,087	60,119,959

Приходи и резултати сегмената приказани у претходним табелама (за период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године и 30. септембра 2022. године) представљају приходе генерисане од продаје екстерним купцима. Приходи између сегмената у току периода су елиминисани.

Рачуноводствене политике извјештајних сегмената су идентичне као и рачуноводствене политике Друштва описане у *Напомени 3*.

Добитак сегмента представља профит сваког сегмента, са укљученом алокацијом свих трошкова и то на бази прихода остварених од стране сваког сегмента посебно. То представља критеријум по којем се извјештава према руководиоцима надлежним за доношење кључних одлука, у циљу алокације адекватних ресурса сегментима, као и анализе њихових резултата.

Приходи Друштва од главних услуга су детаљно приказани у *Напомени 5* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године
42. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (Наставак)
42.3. Капитална улагања сегмената

Капитална улагања сегмената у току периода од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године и 30. септембра 2022. године су сљедећа:

	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна мрежа	Мобилна мрежа	Укупно
30. септембар 2023. године			
Капитална улагања (Напомене 12 и 13)	55,101,943	23,191,444	78,293,387
30. септембар 2022. године			
Капитална улагања (Напомене 12 и 13)	38,433,696	34,653,508	73,087,204

Капитална улагања обухватају набавке нематеријалних улагања, некретнина и опреме у току извјештајног периода.

43. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда, док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје.

Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења менаџмента. Као резултат изнесеног, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година.

То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом. Поред наведеног, Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима.

Иако менаџмент Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења менаџмента. Менаџмент Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по неконсолидоване финансијске извјештаје Друштва.

44. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Свјетске економије су се наставиле опорављати од рецесије коју је проузроковала пандемија изазвана коронавирусом, али је због актуелне ситуације у свијету дошло и до повећања стопа инфлације и поштравања монетарне политике. Економија БиХ, као и економије других земаља у окружењу се суочавају са комбинацијом нових изазова које се огледају кроз раст цијена енергената, успоравањем глобалног и економског раста који се директно одражава и на њихов раст. Друштво редовно прати дешавања у свијету и окружењу, те спроводи све неопходне мјере како би минимизирало утицај на пословање Друштва. На дан издавања ових финансијских извјештаја Друштво и даље испуњава своје обавезе, те континуирано пружа услуге својим клијентима.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од девет мјесеци који се завршава 30. септембра 2023. године

45. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	30. септембар 2023.	31. децембар 2022.
Евро (EUR)	1.95583	1.95583
Динар (RSD)	0.01668	0.01667
Амерички долар (USD)	1,84616	1.83371
Швајцарски франак (CHF)	2,02278	1.98622